

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
ni vsaka beseda Din 1.20.

Več verskega pouka in verske vzgoje!

Papež Pij XI. je v svoji znameniti okrožnici o krščanski vzgoji mladine, katero smo že večkrat omenili v našem listu in ki vsebuje resen opomin in važne smernice za vse kristjane, zapisal med drugim te besede: »Izvrševanje pravic Cerkve naj se nikar ne smatra za nedovoljeno vmešavanje Cerkve v tuje zadeve, ampak za njeno dragoceno materinsko skrb, s katero hoče obvarovati svoje otroke pred velikimi nevarnostmi umskega in npravnega zastrupovanja. Kakor tudi nadzorstvo Cerkve (nad vzgojo otrok v vseh javnih in zasebnih šolah) na eni strani ne more prizadeti nikomur nikake škode, tako mora na drugi strani mirnemu in srečnemu družinskemu in državnemu življenju samo koristiti, ko štiti mladino pred onim moralnim strupom, ki se je v njeni neskušeni in nestalni dobi tako hitro lahko oprime in se dejansko med njo tudi tako naglo razširi. Kajti brez prave verske in npravnne vzgoje bo — kakor modro pripominja Leon XIII. — vsa duševna izobrazba bolna; mladi ljudje, kateri niso vzgojeni v strahu božjem, se tudi npravnim zapovedim ne bodo pokoravali in se bodo, ker niso navajeni zatajevati svojih strasti, prav lahko dali zapeljati do tega, da bi prevrgli tudi državni red.«

Dva moderna papeža: veliki socialni papež Leon XIII. in sedanji papež opozarjata državo na velik pomen verske vzgoje mladine tudi za državno življenje. Najtrdnjša podlaga države je krepkost državljanov, najboljši vir kreposti pa je vera. Osobito mladinska krepkost je cvet, ki raste samo iz stebila vere. Ako se torej zavzemamo za pravice vere in Cerkve, ako se potegujemo za verski pouk in versko vzgojo mladine, delamo samo za dobrobit države. Up države je mladina, pa samo v veri dobro poučena in v krščanski kreposti vzgojena mladina.

Mi hočemo dobro naši državi. Mi hočemo, da bo krepka in zdrava, brez strahu za svojo bodočnost ter sposobna za napredek v kulturi, gospodarstvu in blagostanju. To se ne da doseči s trajnim učinkom brez telesno in duševno zdrave mladine, opremljene s potrebno izobrazbo, prešinjene z vneto za krščanske kreposti, iz katerih črpa svoje življenjske vzore. Tako mladino pa more ustvariti samo krščan-

ska vzgoja. Temu cilju mora služiti vzgoja v šoli. Mi smo nedavno v našem listu dvignili klic: »Več veronauka v šole!« Danes ta klic ponavljamo z dostavkom: »Več verske vzgoje!«

Učni načrti, ki jih je prosvetna uprava predpisala za naše šole, so nam dali povod za to. V strokovnih šolah — ne v vseh, pa v večini teh šol — sploh ni mesta za pouk v veronauku in za versko vzgojo. Kakor da bi izobraženejši poljedelci, obrtniki, trgovci itd. ne rabili religije v svojem življenju! V zadnjih dveh razredih gimnazij in realnih gimnazij se je veronauk omejil na eno uro na teden, kakor da bi mladini v novejšem času ne trebalo več toliko verskega pouka in verske vzgoje nego v prejšnjem času, ko se je veronauk poučeval po dve uri na teden! Na učiteljskih pa se bo veronauk poučeval samo v prvih treh razredih, v dveh zadnjih razredih pa ga sploh ne bo več. Tako je predpisano v učnem načrtu za učiteljska, ki ga je prosvetno ministrstvo izdalo za šolsko leto 1930-31.

Mi se nadejamo, da je ta učni načrt provizoričen (začasen) ter da bo kmalu nadomeščen z drugim, ki bo veronauk zopet vzpostavil tudi v zadnjih dveh razredih učiteljskih. Čim prej se bo to zgodilo, tem boljše bo za dijake — bodoče učitelje in učiteljice in tudi za starše, kateri jim bodo svoje otroke morali izročiti v vzgojo. Naše kmetsko ljudstvo, ki mora za šole in učiteljstvo nositi velika, vedno bolj naraščajoča bremena, polaga na krščansko vzgojo otrok največjo važnost. Krščanskega učitelja smatra za dobrotnika svojih otrok. Druge pa more krščansko vzgojevati le tisti, ki je sam krščansko vzgojen; zato je tako važna vzgoja v učiteljskih, kjer se poučujejo, izobražujejo in vzgojujejo tisti, ki bodo drugje vzgojevali. Ako pa je veronauk odstranjen iz zadnjih dveh letnikov, ki so najbolj odločilni za bodoči poklic, ali se more reči, da so izpolnjene vse zahteve verske vzgoje?! Če so se našle ure za veliko število predmetov, kojih pouk je vpeljan, se bodo tudi dobile za veliko važnejši pouk veronauka in za vzgojo po krščanskih načelih.

O dobrih, krščanskih učiteljih izraža papež Pij XI. v omenjeni okrožnici tole sodbo: »Uspeh dobrih šol je odvisen ne samo od njihovega dobrega

ustroja, ampak v prvi vrsti od dobrih učiteljev; ako so ti izvrstno pripravljani in vsak v svoji stroki, ki jo uči, dobro poučeni ter obdarovani z umskimi in srčnimi lastnostmi, ki jih zahteva od njih njihov vzvišeni poklic, potem kar gorijo od čiste in božje ljubezni do njim poverjenih otrok; vse to iz ljubezni do Jezusa Kristusa in njegove Cerkve, ki ljubita otroke kot svoje miljence; zato pa jim je sreča družin in blagor njihove domovine iskrena srčna zadeva.« Vzor dobrega, krščanskega učitelja je začetan s temi besedami, ki so vzete iz srca našega ljudstva. Naj bi te besede našle najširši odmev! Slomšek, veliki učitelj našega naroda in menda največji prijatelj šole, izmed vseh, ki jih je kedaj nosila naša zemlja, je rekel vsega preudarka vredne besede: »Šola pa, če dobra ni, je boljše, da je ni!«

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz neodrešene domovine in Italije. V Vrhpolju pri Vipavi je bil ustreljen fašistični učitelj. Krivci umora niso odkriti, a oblasti so zaprle veliko Slovencev in protifašističnih Italijanov. Radi krvavega dogodka v Vrhpolju morajo stopati po križevi poti zadnji ostanki slovenskega časopisja v neodrešeni domovini. — O odstopu italijanskega ministra za zunanje zadeve Grandija radi spora z Mussolinijem že piše odkrito italijansko časopisje. Na jesenskem zasedanju velikega fašističnega sveta je naznanil pravosodni minister, da predvideva novi kazenski zakonik zopetno uvedbo smrtno kazni za politična in navadna velika hudodelstva. — Fašistični veliki svet je odobril poročilo zunanjega ministra Grandija o italijanski zunanji politiki. — Na sklep velikega fašističnega sveta se bo osnovala nova mladinska fašistična organizacija za borbo. V to organizacijo bi stopili mladeniči od 18. do 21. leta. Ta sklep je prejel odobrenje na merodajnem mestu.

Krog reševanja vladne krize na Rumunskem. Zadnjič smo poročali, da je podal voditelj kmečke stranke Manu ostavko vlade, katero je kralj sprejel. Novo vlado je sestavil dosedanji zunanji minister Mironescu, ta vlada je ob-